

Una aproximació a la siderita del mantell de silicats de la serra de Cartagena, Múrcia

Ginés LÓPEZ GARCÍA

Sociedad Murciana de Mineralogía (SMM)

La Unión, Múrcia, Espanya

launion76@hotmail.com

José DE LUIS DEL CAMPO

Asociación Cultural Mineralógica de la Sierra de Cartagena-La Unión

Cabo de Palos, Múrcia, Espanya

pepeluminero@gmail.com

RESUM

En aquest article realitzem una aproximació a la siderita que apareix en una formació geològica molt particular: el mantell de silicats de la serra de Cartagena. La siderita que es troba en aquest mantell presenta una destacada varietat de formes cristal·lines i de colors, bastant diferents a les siderites que apareixen en altres jaciments espanyols. També es realitza un esbós històric i geològic d'aquesta formació i la seva importància en la mineria de la serra de Cartagena.

PARAULES CLAU

Mantell de silicats; La Unión; serra de Cartagena; siderita; carbonats.

ABSTRACT

In this article we make an approximation to the siderite that appears in a very particular geological formation: the silicate mantle of the Sierra de Cartagena. The siderite that appears in this mantle presents an outstanding variety of crystalline and coloured shapes, quite different from the siderites that appear in other Spanish sites. An historical and geological sketch of this formation and its importance in the mining of the Sierra de Cartagena is also made.

KEYWORDS

Silicate mantle; La Unión; Sierra de Cartagena; siderite; carbonates.

LOPEZ GARCÍA, Ginés; DE LUIS DEL CAMPO, José: «Una aproximació a la siderita del mantell de silicats de la serra de Cartagena, Múrcia». *Mineralogistes de Catalunya*, vol. 14, núm. 4 (2022-2), pp. 39-50.

INTRODUCCIÓ

La siderita, $\text{Fe}^{2+}[\text{CO}_3]$, és un mineral molt freqüent a la serra de Cartagena (o Sierra Minera de Cartagena-La Unión), i en general, a la majoria dels jaciments de ferro del sud-est d'Espanya, sobre tot a Almeria i Granada.

En els jaciments de la Unión i voltants apareix molt dispersa en moltes mines, com "Lo Veremos", "San Clemente", "Brunita" y "Los Blancos", entre d'altres, però sobretot en el que anomenem "mantell de silicats", o també "*manto de los azules*", que són les denominacions amb les quals es coneix aquesta formació entre els miners locals, i que inclou explotacions tan conegudes com són les *cortas* "San Valentín", "Emilia" i "Tomas" (figura 1).

Aquesta siderita presenta algunes característiques pròpies que la fan una espècie d'interès. S'enquadra dins de la paragènesi sílice-sulfurs-carbonats-magnetita-greenalita que forma aquest mantell, on és un mineral bastant comú.

L'objectiu d'aquest article és donar a conèixer la bellesa d'aquesta siderita, una espècie en certa manera humil, però d'interès científic i col·leccionístic per a

aficionats als *micromounts*, i que és un clàssic dins la mineralogia de la serra de Cartagena.

És una espècie molt difosa en aquests dipòsits minerals, però que no va ser objecte d'aprofitament industrial en l'última etapa del conreu de les mines de la zona, per ser un mineral accessori i no aparèixer en grans masses explotables dins del mantell de silicats, a diferència de la magnetita, més fàcilment recuperable.

ESBÓS GEOLÒGIC I HISTÒRIC

Existeixen dos mantells:

- 1r mantell: mantell de silicats pròpiament dit (anomenat també mantell de magnetita), amb sílice + sulfurs + carbonats + magnetita + greenalita.
- 2n mantell: mantell piritós, amb clorita + sulfurs (pirita principalment) + carbonats + sílice.

Gènesi i descripció dels mantells

Els mantells apareixen com a capes estratoides intercalades a les roques calcàries d'edat permotriàsica del complex Alpujarride inferior (el 1r mantell) i